

Vård- och omsorgsnämnden, ekonomisk rapport oktober 2025

Innehållsförteckning

1	Uppdrag och ansvar	3
2	Uppföljning ekonomi	3
2.1	Ekonomisk analys.....	4
2.2	Åtgärder för budget i balans.....	7
2.3	Uppföljning volymer	8
3	Investeringsredovisning.....	8
3.1	Investeringsredovisning, årlig budget	8

1 Uppdrag och ansvar

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för:

Handläggningen och verkställigheten av enskilda ärenden av vård-, omsorgs- och hjälpkaraktär.

Kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL 2001:453). Dock inte ekonomiskt bistånd, stöd och behandling avseende missbruk, stöd till brottsutsatta, arbetsrehabiliterande sysselsättning samt bostadslösa, eller sådana uppgifter som åligger socialnämnden i Enköpings kommun enligt dess reglemente

Kommunens uppgifter enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS 1993:387). Nämndens ansvar enligt denna punkt omfattar dock inte verkställandet, utförandet, av korttidstillsynen som avses i 9 kapitlet, 7 paragrafen. Ansvar för utförandet av sådan tillsyn utförs av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden enligt dess reglemente.

Kommunens uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) för personer över 17 år, enligt 3–5 kapitlet samt 11–18 kapitlet.

Kommunens uppgifter enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag (BAB 2018:222) med mera.

Ansvar för det kommunala erbjudandet om servicetjänster enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter (2 kapitlet, 7 paragrafen) för att ge personer över 70 år hjälp med enklare saker för att förebygga olyckor.

2 Uppföljning ekonomi

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämndens resultat för perioden oktober uppgår till 90,1 miljoner kronor, en negativ avvikelse från budget på cirka 2,3 miljoner kronor. Trots en negativ avvikelse visar personalkostnaderna på ett mindre underskott än tidigare månader.

Det ackumulerade resultatet per oktober är 942,7 miljoner kronor, en avvikelse mot den ackumulerade budgeten på cirka -22,6 miljoner kronor.

Prognosen för helår bedöms till en avvikelse mot budget om -29,1 miljoner kronor, vilket är en förbättring jämfört mot föregående prognos om 7,7 miljoner kronor.

Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2024	Utfall jan-okt 2024	Utfall jan-okt 2025	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Taxor och avgifter	48,0	40,3	42,0	48,5	49,0	0,5
Bidrag (intäkter)	28,2	21,0	22,7	30,1	32,6	2,5
Övriga intäkter	13,8	10,6	10,5	14,4	14,3	-0,1
Summa intäkter	90,0	71,9	75,1	93,0	95,9	2,9
Personalkostnader	-827,9	-686,1	-747,5	-880,5	-893,4	-12,9
Bidrag (kostnader)	-22,8	-18,7	-17,4	-22,9	-23,2	-0,4
Köp av verksamhet	-144,3	-125,2	-101,1	-110,6	-118,7	-8,1

Lokalhyror	-68,9	-57,1	-59,6	-68,9	-69,6	-0,7
Övriga driftskostnader	-107,4	-85,1	-88,3	-101,0	-110,8	-9,8
Kapitaltjänstkostnader	-5,0	-4,2	-4,0	-4,6	-4,7	-0,2
Summa kostnader	-1 176,4	-976,4	-1 017,8	-1 188,4	-1 220,5	-32,1
Summa totalt (mnkr)	-1 086,4	-904,6	-942,7	-1 095,4	-1 124,5	-29,1

Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2024	Utfall jan-okt 2024	Utfall jan-okt 2025	Budget 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Hemtjänst	-247,0	-206,1	-203,6	-234,6	-243,7	-9,2
Särskilt boende	-317,7	-265,4	-279,1	-313,1	-317,8	-4,6
Korttidsboende	-15,4	-12,8	-15,4	-18,1	-18,1	0,0
Hjälpmedel, dagverksamhet, jour, demensteam	-86,8	-71,5	-76,1	-102,4	-100,3	2,1
LSS, boende	-120,2	-101,3	-103,3	-120,5	-120,0	0,5
LSS, daglig verksamhet	-67,0	-54,5	-60,2	-69,5	-73,9	-4,4
LSS, personlig assistans	-73,6	-61,0	-67,2	-74,6	-74,9	-0,3
LSS, Kontaktperson, ledsagning, avlösare, barnverksamhet, stödfamilj, PO ombud	-26,7	-22,5	-21,0	-25,1	-26,1	-1,0
Boendestöd	-15,5	-12,9	-12,6	-16,6	-17,3	-0,6
Öppen verksamhet socialpsykiatri	-3,4	-3,0	-2,3	-3,5	-3,6	-0,1
Bostadsanpassning	-5,0	-4,1	-3,0	-3,7	-3,7	0,0
Köpta platser	-63,0	-52,5	-56,1	-64,3	-72,2	-7,9
Central administration	-43,6	-35,8	-41,5	-47,8	-51,2	-3,5
Nämnd	-1,5	-1,2	-1,3	-1,6	-1,6	0,0
Totalt (mnkr)	-1 086,4	-904,6	-942,7	-1 095,4	-1 124,5	-29,1

2.1 Ekonomisk analys

Avvikelser och kommentarer

Taxor och avgifter

Det ackumulerade resultatet visar fortsatt på en positiv avvikelse jämfört med budget. Nämndens intäkter varierar mellan månaderna och skiftningarna kan förklaras av nyinflyttade, avlidna kunder samt för eventuella avdrag vid exempelvis sjukhusvistelser.

Bidrag (intäkter)

Avvikelsen för perioden är högre än tidigare månader. Avvikelsen för det ackumulerade resultatet kan förklaras med redan tidigare rapporterade avvikelser:

Nyttjade medel riktade statsbidrag, ackumulerad avvikelse 0,9 miljoner kronor högre än budget

Bidrag arbetsmarknadsstöd, ackumulerad avvikelse 0,4 miljoner kronor lägre än budget

Minskad ersättning för personlig assistans, ackumulerad avvikelse 0,8 miljoner kronor lägre än budget

Felbudgetering av momsåtersökning, ackumulerad avvikelse 2,1 miljoner kronor lägre än budget

De två sistnämnda punkterna ovan är huvudorsakerna till underskottet i intäkter och är svåra för nämnden att påverka.

Övriga intäkter

Övriga intäkter ligger 1,6 miljoner kronor lägre än budget. En stor differens beror på att Enberga boende inte tidigare fått in de intäkter som är budgeterade, ackumulerat 1,2 miljoner kronor. Från och med juni köper socialnämnden fler platser på Enberga vilket ger ett positivt resultat för Vård- och omsorgsnämnden.

Försäljningsintäkterna ligger lägre än budget. MyLoc, det nya systemet som upphandlats för hjälpmedel, nettoredovisar försäljning och inköp av hjälpmedel vilket i dagsläget påverkat intäkterna negativt.

Personalkostnader

Avvikelsen för oktober som avser personalkostnader ligger på ett underskott om cirka 1 miljon kronor. Ackumulerat ligger avvikelsen på 6,6 miljoner kronor i underskott, en budgetavvikelse om 1,0 procent. Trots en negativ avvikelse visar personalkostnaderna på ett mindre underskott än tidigare månader. Arbetet med bemanningsoptimering och effektivare schemaplanering visar tendens till att ge positiva ekonomiska effekter. Det under året alltmer intensiva arbetet mellan chef och medarbetare har resulterat i bättre förståelse för betydelsen av bra schemaläggning.

Lönekostnader för timanställda står fortfarande för den större delen av den negativa avvikelsen, samt orealiserade budgetbesparingar.

Köp av verksamhet

Det ackumulerade avvikelsen uppgår nu till -8,9 miljoner kronor, detta kan härledas till kostnader gällande externt köpta platser, arbetsresor daglig verksamhet samt kostnader för privata utförare av personlig assistans.

Övriga driftskostnader

Nämnden har ackumulerat underskott om cirka 4,1 miljoner kronor för övriga driftskostnader.

Behovet av hyrsjuksköterskor kvarstår året ut. Andra stora kostnadsposter är särskilda konsulter (exempelvis ekonomikonsulter) och kostnader kring fordon (exempelvis fordonsförsäkringar och leasing av fordon) och drivmedel, vilka ligger över budget.

Avvikelser och kommentar per verksamhetsområde

VO Ledning

Den centrala administrationen drar över budget för perioden såväl som ackumulerat. Underskottet kan främst härledas till ökade personalkostnader, orealiserade budgetbesparingar samt ökade konsultkostnader. VO Ledning har personalkostnader för chefer och förändringsledare som är obudgeterade.

Avvikelse personalkostnader, 1,9 miljoner kronor högre än budget

Orealiserade budgetbesparingar, 1,9 miljoner kronor

Avvikelse konsultkostnader, 1,5 miljoner kronor högre än budget

Hälsa och sjukvård

Verksamhetsområdet har ett ackumulerat överskott i relation till budget, 1,8 miljoner kronor. Verksamheten har fortsatt behov av hyrsjuksköterskor vilket påverkar driftskostnaderna negativt. Det finns ingen budget för inhyrd personal, utan detta balanseras mot ett överskott i personalkostnader.

Sedan i våras har verksamheten för hjälpmedel fått ett nytt datasystem. Systemet förväntas ge verksamheten en bättre överblick samt detaljkunskap av hjälpmedel. Arbetet sker i samverkan med Region Uppsala och systemet ska också stödja bättre samverkan kring begagnande hjälpmedel. Just nu pågår ett samarbete kring det nya systemet för att säkerställa att kommunen får ett rättvisande ekonomiskt underlag för hjälpmedel.

LSS och socialpsykiatri

Verksamheten inom LSS och Socialpsykiatri landar på ett negativt resultat för den ackumulerade perioden på cirka 6 miljoner kronor.

De främsta anledningarna till det underliggande underskottet är ej realiserade budgetbesparingar inom personalkostnader samt timvikariekostnader. Trots underskottet gällande vikariekostnader nyttjar verksamheten inte fullt lika många timvikarier som tidigare. En framgångsfaktor till detta kan vara det aktiva arbetet med bemanningsoptimering som i sin tur lett till nya samarbetsvägar. Flera enheter inom LSS boenden har under det gångna året lyckats med personaloptimering och organiserats i så kallade kluster för resurseffektivisering.

Det har även tillkommit nya brukare inom LSS daglig verksamhet. Utöver ovan nämnda faktorer har verksamheten höga kostnader för personlig assistans, en post som är svår att påverka.

Myndighet, kvalitet och utveckling

Verksamheten inom Myndighet, kvalitet och utveckling gör en negativ avvikelse om 2,5 miljoner kronor. Främsta anledningen till underskottet består av köp av verksamhet.

Verksamhetsstöd och service

Verksamhetsstöd och service har en positiv ackumulerat avvikelse om 4,9 miljoner kronor i förhållande till periodens budget. Överskottet beror på mindre kostnader för personal och licenser och även en allmän kostnadsmedvetenhet.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens verksamhet redovisar en ackumulerad avvikelse på -13,7 miljoner kronor mot budget.

Avvikelsen beror främst på högre kostnader för personal och vikarier än budgeterat, till följd av ökade komplexa ärenden inom särskilda boenden. Detta har medfört behov av extra personalresurser, vilket inte ingår i grundbemanningen eller är budgeterat. För att kunna möta dessa behov har verksamheten behövt förstärkas tillfälligt, vilket påverkar den totala kostnadsbilden då resurserna på boendena är begränsade. Totalt antal timmar som avser extra natt-, dag- och kvällsresurser kopplat till vårdtyngd uppgår till cirka 13 300 timmar per sista oktober, vilket motsvarar cirka 3,5 mnkr.

Trots en negativ avvikelse visar personalkostnaderna för oktober på ett mindre underskott än tidigare månader. De framsteg som verksamheten har gjort avseende utvecklingen av personalkostnader inom hemtjänsten kan ses som ett resultat av det intensiva arbete med chef och ledarskapsfrågor i allmänhet, men även gällande schemaläggning. En förändring i organisationen är nödvändig för att säkerställa att varje chef kan ta fullt ansvar över sin verksamhet, inte minst det ekonomiska. Omställningsarbetet som redan är påbörjat, med en målbild om 25 medarbetare per chef, kommer att skapa bättre förutsättningar för detta framöver.

Prognos

Vård- och omsorgsnämnden redovisar en årsprognos per oktober om ett underskott på 29,1 miljoner kronor. Prognosen är förbättrad jämfört med senast lagd prognos med 7,7 miljoner kronor.

Prognosen är förändrad enligt:

- Taxor och avgifter, -0,9 miljoner kronor
- Bidrag, -0,5 miljoner kronor
- Övriga intäkter, +1,0 miljoner kronor
- Personalkostnader, +10,7 miljoner kronor
- Köp av verksamhet, -4,4 miljoner kronor
- Lokalhyror, +2,5 miljoner kronor
- Övriga driftskostnader, -0,8 miljoner kronor
- Kapitaltjänstkostnader, +0,1 miljoner kronor

Ett arbete fortgår gällande bemanningsoptimering, där verksamheterna jobbar kontinuerligt med schemaläggning och effektivare bemanning för att på sikt nå budget i balans.

Under året har vård- och omsorgsnämnden debiterats för höga hyror för några av de lokaler som vård- och omsorgsnämnden hyr av tekniska nämnden. Detta kommer att justeras mellan nämnderna och påverkar vård- och omsorgsnämndens prognos positivt med totalt 2,3 miljoner kronor. Verksamheter som berörs är särskilt boende för äldre med 1,4 miljoner kronor och LSS-boende med 0,9 miljoner kronor.

Försämringen inom *Köp av verksamhet* beror på att nämnden köper fler platser än vad som fanns inräknat i tidigare prognos.

Omställningsmedel	Budget ursp.	Budget omf	Utfall	Omlagt för just	Kvar att nyttja
Bemanningsoptimering	500	1 500	1 367		133
Digital infrastruktur	1 000	1 000	213		787
Digitaliseringsinitiativ	1 500	1 500	0		1 500
Ekonomistöd och utbildning	1 300	2 087	1 678		409
Lärcentrum	500	500	0		500
Personalsatsning	2 000	213	69		144
Stärkt myndighetsutövning	2 400	2 400	141	168	2 091
Utvecklare digitalisering	800	800	0	459	800
Totalsumma	10 000	10 000	3 468	627	5 905

2.2 Åtgärder för budget i balans

Inga nya budgetåtgärder har tillkommit utöver de som redan tidigare har beslutats.

De åtgärder som följs upp är följande:

- **Personaloptimering**
- **Övertidsstopp**
- **Inköpsstopp icke-verksamhetskritiska inköp**
- **Översyn lokaler, parkeringsplatser och hyror**

- **Ökade incitament för snabbare hemtagning av utskrivningsklara**

På sammanträdet den 16 juni 2025 beslutade vård- och omsorgsnämnden att verkställa följande åtgärder:

- **Effektivare hantering av tomhyror inom särskilt boende**
- **Besparingsåtgärder icke verksamhetsnära personal**
 - Naturliga avgångar
 - Anställningsstopp (undantag sjuksköterskor, undersköterskor och övrig baspersonal, fysioterapeuter och arbetsterapeuter)
 - Varsel av ytterligare tjänster

Vård- och omsorgsförvaltningen fick även vid samma sammanträde i uppdrag att utreda följande åtgärder och återkomma till vård- och omsorgsnämnden under hösten 2025:

- **Hyresjustering hyresgäster i kommunens boenden**
- **Besparing av nattbemanning på särskilda boenden för äldre**

2.3 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräknning i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad RFM	Volym prognos helår	Avvikelse volym prognos mot beslutad budget	Avvikelse prognos mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse prognos mot budget i driftsredovisningen (mnkr)
LSS, daglig verksamhet	Kunder	255	244	-11	3	-4,4
Boendestöd	Timmar	16 000	17 450	1 450	-1,5	-0,6
Hemtjänst	Timmar	346 000	346 000	0	-0	-9,2
Korttidsboende	Årsplacering	28	30	2	-1,3	0
Köpta platser	Årsplacering	62	72	10	-10,4	-7,9
LSS, boende	Årsplacering	116	112	-4	4,2	-0,5
Särskilt boende	Årsplacering	445	443	-2	1,4	-4,6

3 Investeringsredovisning

3.1 Investeringsredovisning, årlig budget

Investeringar 2025 (mnkr)	Budget 2025	Utfall jan-okt 2025	Prognos helår 2025	Avvikelse prognos helår mot budget
Investeringar	-4,6		-2,0	-2,6
- Hjälpmedel		-0,7		
- Nätverkstäckning SÄBO		-0,1		

- Åkersro gruppboestad - möbler		-0,1		
- Övrigt		-0,2		
Totalt (mnkr)	-4,6	-1,1	-2,0	-2,6

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Vid oktobers slut har nämnden genomfört investeringar motsvarande 1,1 milloner kronor. Utfallet består till största delen av investeringar i hjälpmedel om 0,7 miljoner kronor.

Utöver hjälpmedel har även 0,1 miljoner kronor använts till investeringar för inventarier till nämndens nya LSS-boende på Åkersro, samt 0,1 miljoner kronor för utbyggnad av WiFi på fyra av kommunens särskilda boenden för äldre. Övrigt är inköp av diverse inventarier till nämndens verksamheter.

Investeringsbudgetens prognos är cirka 2 miljoner kronor på helåret.